

ВІДГУК

офіційного опонента

кандидата педагогічних наук

Наливайко Олексій Олексійович

про дисертацію Дай Чжена

**«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ
АНІМАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР»,**

подану на здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 015 – професійна освіта (за спеціалізацією)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Актуальність теми наукової роботи та її зв'язок із галузевими науковими програмами.

Динамічний розвиток світового дизайну в останні десятиліття та викликана цим трансформація суспільних відносин відкриває нові можливості побудови освітніх технологій на принципово нових засадах відкритого освітнього середовища, де особистість з мінімальним доступом до технологій може долучитися до скарбів світової наукової думки. Відповідно до ситуації, коли новацій у сфері анімаційного дизайну в творчій діяльності стають дедалі складнішими технологічно, постає нагальна потреба у підготовці висококваліфікованих фахівців. Ця прерогатива належить сфері освіти. Тому завдання освіти полягає в підготовці таких здобувачів освіти, які вміють працювати за допомогою численних методів, візуальних можливостей сучасних інформаційно-цифрових технологій та впроваджувати їх передові здобутки в галузь анімації. Як вірно зазначив Дай Чжен, дизайнерська діяльність і система підготовки дизайнерів анімації в КНР пройшли нелегкий шлях свого становлення від навчання ремеслу художника анімації до сучасної дизайнерської освіти – дизайнер анімації. Сучасний цифровий світ кидає виклик підготовці майбутніх дизайнерів анімації, створюючи сценарії, де поєднуються методичні розробки минулого століття з новітніми дизайн-технологіями. 3

появою комп'ютерних технологій відбулася справжня революція в анімації і методах її викладання. Тож вважаємо тему дисертації актуальною і на часі, бо анімація сьогодні використовується майже у всіх галузях суспільного життя.

Важливо відзначити, що дисертація підготовлена відповідно до науково-дослідної роботи кафедр «Початкова і професійна освіта» та «Образотворче мистецтво» Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди («Інноваційні технології в підготовці фахівців різних галузей» (державний реєстраційний номер 0120U104987) та «Художньо-педагогічна освіта у євроінтеграційному контексті: шляхи розвитку зі світовим співтовариством» (номер державної реєстрації 0122U200582). Тема дисертації затверджена вченою радою ХНПУ імені Г. С. Сковороди (протокол 8 від 08.12.2018 р.), уточнена (протокол 8 від 20.12.2019 р.).

Найбільш істотні наукові результати, що містяться в дисертації.

У результаті проведеного дослідження дисертантом: здійснено аналіз й узагальнення теоретичних ідей і досвіду професійної підготовки дизайнерів анімації у закладах вищої освіти КНР на основі ретроспекції традиційної китайської анімації і розвитку національних стратегій дизайн-освіти; уточнено сутність основних та споріднених понять; визначено, що професійна підготовка майбутніх дизайнерів анімації в закладах вищої освіти КНР визначається загальнохудожнім аспектом навчання, є складним динамічним процесом поступового формування фундаментальних, професійних знань, вмінь, цінностей, компетентностей, здатності до продукування оригінальних анімаційних творів на основі набутих навичок, досвіду та здатності до здійснення професійної творчої діяльності. Ґрунтується на традиціях китайської культури, методах відповідного діагностичного фонду та системі художніх прийомів, рішень, образів, символів, які дозволяють майбутньому дизайнеру анімації здійснити творчу анімаційну роботу в полі медіасередовища як домінуючій спрямованості. Розглянуто сутність, компоненти та зміст

підготовки дизайнерів анімації. Доведено, що головними освітніми блоками у професійній підготовці є: комп'ютерні технології; образотворче мистецтво; дизайн і проєктна діяльність; психолого-педагогічна та гуманітарна підготовка. Ці блоки забезпечують професійну спрямованість підготовки, міждисциплінарну інтеграцію, взаємозв'язок між традиціями китайської художньої культурою та новаціями в анімаційному дизайні. Конкретизовано шляхи формування змісту професійної підготовки майбутніх дизайнерів анімації з її кінцевим результатом – функційною готовністю до анімаційної проєктної діяльності; виокремленні технології навчання та організаційно-педагогічні умови, як основа для формування творчої діяльності майбутніх дизайнерів анімації в особистісно-орієнтовній парадигмі освіти. Подальшого розвитку набули шляхи удосконалення процесу професійної підготовки майбутніх дизайнерів анімації у процесі вивчення авторського інтегрованого курсу «Технологія цифрового образотворчого мистецтва в анімаційному дизайні», у результаті чого формується функційна готовність до творчої самореалізації, здатність продукувати новий інноваційний, ексклюзивний твір анімації. Розглянуто шляхи творчого використання взаємодосвіду професійної підготовки майбутніх дизайнерів анімації в закладах вищої освіти КНР та України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій. Дисертація Дай Чжена має чітку структуру, складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків. Загальний обсяг дисертації становить 281 сторінок, основний текст викладено на 178 сторінках, список використаних джерел налічує 280 найменувань. Робота містить 9 рисунків, 2 таблиці і додатки.

Дисертант на достатньому науковому рівні обґрунтував вибір теми, її актуальність, визначив мету. Цілком логічні та відповідні теми дослідження

були визначені завдання, об'єкт, предмет, методологічні й теоретичні основи, методи дослідження.

Оцінка змісту дисертації, її завершеність загалом.

Дай Чжен у вступі обґрунтував вибір теми, довів її актуальність, визначив мету, завдання, об'єкт, предмет, правильно визначив методи наукового дослідження, розкрив наукову новизну, теоретичне й практичне значення роботи, навів відомості про апробацію та впровадження отриманих результатів.

У першому розділі – «ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ АНІМАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ» дисертантом на підставі узагальнення результатів теоретико-педагогічного дослідження, аналізу джерельної бази розглянуто і уточнено дефініції ключового поняття «анімаційний дизайн» та споріднені терміни «професійна підготовка», «творчість», «творчий процес», «творча діяльність» тощо.

Схарактеризовано сутність, зміст, компоненти професійної підготовки майбутніх дизайнерів анімації (креативний (творчий), гуманістичний, культурологічний, соціологічно-комунікативний, прогностичний).

Погоджуємося з дисертантом що суттєвими позиціями під час професійної підготовки є набуття особистісних якостей майбутніх дизайнерів анімації, таких як: творча активність, сформоване професійне мислення; наявність творчих професійних здібностей (технічні, проєктні (дизайнерські), художні (образотворчі); мотивація до творчої самореалізації через творення ексклюзивних творів анімаційного дизайну; до прагнення у процесі діяльності вносити новизну, висувати та комбінувати ідеї, самовдосконалюватись тощо.

Позитивно сприймаємо визначення Дай Чженом функційної готовності, що трактується ним як мета і результат професійної підготовки в галузі анімації і визначається набуттям знань, цінностей, досвіду; забезпечує сформованість

професійних компетентностей; здатності до самовдосконалення та самореалізації.

У другому розділі – «ДОСВІД ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ АНІМАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ КНР» Дай Чжен визначив особливості викладання китайського дизайну анімації в контексті національної художньої традиції та глобалізації освітніх процесів.

Відмітимо, авторський погляд на професійну підготовку майбутніх дизайнерів у річищі збереження національних традицій та впровадження європейських новацій. Дисертант доводить що у процесі опанування секретами анімації у майбутніх дизайнерів відбувається перехід до європейського дизайн-мислення, до незвичного для національного менталітету нетипового поєднання кольорів, використання фактур тощо.

Розглянуто питання підвищення рівня професійної підготовки дизайнерів анімації за рахунок організаційно-педагогічних умов: створення практико-зорієнтованого творчого середовища, розвиток мотивації досягнення, арт-педагогічний супровід із використанням міжпредметної інтеграції та застосуванням технологій цифрового мистецтва; навчання за індивідуальними освітніми траєкторіями і використання диференційованих завдань у професійній підготовці майбутніх дизайнерів анімації, формування вмінь, творчої рефлексії на основі адекватної самооцінки.

Приємно відзначити розроблений авторський інтегрований курс «Технологія цифрового образотворчого мистецтва в анімаційному дизайні» та його апробацію в університетах України та Китаю (Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (довідка № 01/10-168 від 03.05.2022 р.), Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського (довідка № 692/23 від 12.05.2022 р.), Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (довідка № 11/22 від 13.04.2022 р.), Коледжу спеціальної педагогічної освіти Чанчунського

університету (довідка № 13 від 16.09.2022); Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка (акт від 22.09.2022, протокол № 9 від 19.09.22).

Набутий досвід сприяв одночасній реалізації головних положень дослідження в освітніх закладах КНР та України.

Автор довів, що вивчення курсу позитивно впливає на формування функційної готовності майбутніх дизайнерів анімації, у результаті чого покращуються набуті вміння оперувати законами анімаційного зображення, професійними принципами анімації для реалізації художнього задуму; створення дизайн-концепцій, коректного використання професійної термінології тощо.

На нашу думку, висновки до розділів і загальні висновки є чіткі та логічно аргументовані, містять коректні узагальнення. Їх зміст переконує у тому, що дисертант досяг сформульованої мети дослідження і виконав поставлені завдання. Все зазначене дає підстави стверджувати, що мета роботи у процесі виконання дослідження була досягнута, а сама дисертація є завершеною науковою працею.

Порушень академічної доброчесності у дисертаційній роботі здобувача не виявлено.

Мова і стиль дисертації. Дисертація написана грамотною, літературною державною мовою. Отримані результати досліджень викладені у доступному для фахівців вигляді, робота чітко структурована, логічно побудована, аргументація основних положень і висновків є достатньою. Текст дисертації оформлений згідно з чинними вимогами МОН України.

Значення одержаних результатів для науки й практики та рекомендації щодо їх можливого використання.

Уважаємо, що результати дисертації та висновки, які отримані в ході дослідження можуть бути використані під час перепідготовки науково-

педагогічних працівників, перегляду навчальних і робочих навчальних програм, силабусів; укладання навчально-методичних комплексів професійно орієнтованих дисциплін; підготовки дистанційних курсів тощо.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій дисертації в опублікованих працях. Результати дослідження відображено в 14 наукових працях (у т. ч. 9 одноосібних), із них 2 – навчальних посібника, 1 стаття у виданні, що індексується в міжнародній наукометричній базі даних Scopus; 3 статті – у зарубіжних періодичних наукових виданнях; 2 публікації у фахових науково-педагогічних виданнях України (категорії Б), 6 наукових праць, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

Зазначені публікації відображають основні наукові положення, зокрема ті, які здобувачем винесено на захист дисертаційної роботи.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Загалом позитивно оцінюючи наукове і практичне значення здобутих Дай Чженом результатів, слід назвати деякі дискусійні положення, а також висловити окремі побажання:

1. У роботі висвітлено багато цінних наукових визначень щодо теми дослідження, одним з яких є функційна готовність. Проте на наш погляд варто було надати більш розлоге пояснення.

2. Уважаємо, що дисертантові варто було б у п. 1.1 при розгляді термінологічного поля дослідження більше уваги приділити визначенню комп'ютерних і цифрових технологій, їхнім особливостям, подібності і відмінностям.

3. Дисертант провів детальний аналіз нормативно-правового забезпечення підготовки здобувачів у закладах вищої освіти КНР і особливо майбутніх дизайнерів анімації. Проте, на нашу думку, наведення більшої кількості нормативно-правових актів, які визначають сучасний стан підготовки

здобувачів у КНР і регламентують майбутні контури освіти та підготовки фахівців збагатить наукову значущість дослідження.

4. Наукова робота має багату джерельну базу і особливо китайських найменувань, які у повній мірі показують ретельну роботу дисертанта над аналізом теми дослідження. Одним доречним було б представлення у літературних джерелах дослідження їх опису спрощеною китайською мовою для популяризації дослідження у китайській науковій спільноті.

Проте зроблені зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку результатів представленої дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Дай Чжєна «Професійна підготовка майбутніх дизайнерів анімації у закладах вищої освіти КНР» є завершеним, оригінальним, самостійним науковим дослідженням.

За своєю актуальністю, науковою новизною отриманих результатів, творстичним і практичним значенням дисертація відповідає спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) та вимогам до оформлення дисертації, затвердженом Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та пп. 6, 7 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та складання рішенням разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор Дай Чжєн заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 професійна освіта (за спеціалізаціями).

Офіційний опонент:

Кандидат педагогічних наук, доцент

Доцент кафедри педагогіки

Харківський національний університет

імені В. Н. Каразіна

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЄ
Накладом відділу
кваліфікації

На електронний документ накладено: 1 (Один) підписи чи печатки:
На момент друку копії, підписи чи печатки перевірено:
Програмний комплекс: eSign v. 2.3.0;
Засіб кваліфікованого електронного підпису чи печатки: ІТ Користувач ЦСК-1
Експертний висновок: №05/02/02-1424 від 05.04.2016;
Цілісність даних: не порушена;

Підпис № 1 (реквізити підписувача та дані сертифіката)
Підписувач: НАЛИВАЙКО ОЛЕКСІЙ ОЛЕКСІЙОВИЧ 3286105655;
Належність до Юридичної особи: ФІЗИЧНА ОСОБА;
Код юридичної особи в ЄДР: 3286105655;
Серійний номер кваліфікованого сертифіката: 248197DDFAB977E504000000BD9CE20015ACC603;
Видавець кваліфікованого сертифіката: АЦСК АТ КБ «ПРИВАТБАНК»;
Тип носія особистого ключа: Незахищений;
Тип підпису: Удосконалений;
Сертифікат: Кваліфікований;
Час та дата підпису: 20:02 23.12.2022;
Чинний на момент підпису. Підтверджено позначкою часу для підпису від АЦСК (кваліфікованого надавача електронних довірчих послуг)